

Reactie van het Register Belastingadviseurs (hierna: 'RB') op de internetconsultatie Wet werkelijk rendement box 3

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Belast vermogensaanwinst door inflatie niet!.....	2
3	Is het wetsvoorstel Werkelijk rendement box 3 Europeesrechtelijk houdbaar?	3
	3.1 Vermogensaanwasbelasting	3
	3.2 Eerste woning box 3.....	4
4	Toepassing art. 3.25 Wet IB 2001 voor bepaling van totaalvoordeel	5
5	Doorschuiffaciliteiten	6
6	Kostenaftrek.....	6
7	Step-up	7
8	Vastlegging verkrijgingsprijs	7
9	Werknemersparticipaties	8
10	Andere illiquide middelen dan onroerende zaken e.d.	8
11	Eerste woning box 3.....	8
	11.1 Resultaat eerste woning box 3	8
	11.2 Begrip eerste woning box 3.....	9
	11.3 Schulden in verband eerste woning box 3.....	9
12	Vruchtgebruik / blooteigendom	10
13	Verzekeringsproducten	11
14	Vorderingen en schulden.....	12
15	Waardering effecten	12
16	Vrijstelling voordelen uit eigen gebruik	13
17	Einde binnenlandse belastingplicht	13
18	Terminologie waarden.....	13
19	Invullen van bedragen en tarieven box 3	13
	19.1 Tarief box 3	13
	19.2 Heffingvrij inkomen box 3	14

1 Inleiding

Het RB heeft met belangstelling kennisgenomen van de documenten die de wetgever heeft gepubliceerd in het kader van de internetconsultatie over het voorstel van de “Wet werkelijk rendement box 3”.¹ Het RB is van mening dat inkomsten uit vermogen niet forfaitair belast moeten worden, maar op basis van het daadwerkelijk genoten rendement. Het sluit beter aan bij de draagkracht van de burger en zal door de meeste burgers daardoor als meer rechtvaardig worden ervaren. Het RB juicht dan ook toe dat de wetgever een goede eerste stap daartoe heeft gezet. Het RB ziet dat de wetgever de RB visie op box 3 van 2 mei 2023 goed heeft bestudeerd en een aantal keuzes heeft overgenomen, zoals een vermogenswinstbelasting op basis van “totaalwinstbegrip” en “goedkoopmansgebruik”. Het RB betreurt daarentegen dat de wetgever de keuze heeft gemaakt om de inkomsten uit vermogen niet in box 1 via de TBS-regeling te belasten, maar toch apart te belasten in box 3. Toch heeft het RB de behoefte om op deze internetconsultatie te reageren.

2 Belast vermogensaanwinst door inflatie niet!

In de internetconsultatie Wet werkelijk rendement box 3 worden vermogenswinsten belast op basis van het nominalistische stelsel. Hierdoor worden vermogenswinsten die uitsluitend ontstaan door inflatie ook in de belastingheffing betrokken. Bij een vermogensaanwasbelasting gebeurt dit jaarlijks en bij een vermogenswinstbelasting gebeurt dit bij realisatie. Dit betekent dat de koopkracht van de bron niet behouden blijft en dat deze door inflatie steeds verder daalt. In de Wet IB 1964 werd alleen het inkomen belast en bleven de vermogenswinsten buiten de belastingheffing. Hierdoor behield de bron haar koopkracht, waardoor deze intact bleef. Met de voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 worden nu ook de vermogenswinsten jaarlijks (vermogensaanwas) of bij realisatie (vermogenswinst) belast, waardoor het verdienvermogen van de bron wordt aangetast. Het RB vindt het belasten van vermogensgroei door inflatie oneerlijk, zeker in een periode waarin de inflatie hoog is. Het RB roept de wetgever daarom op om bij het belasten van het werkelijke rendement in box 3 een eerste aanzet te doen om inflatiewinsten niet in de belastingheffing te betrekken.

¹ <https://www.internetconsultatie.nl/wetwerkelijkrendementbox3/b1>

3 Is het wetsvoorstel Werkelijk rendement box 3 Europeesrechtelijk houdbaar?

Met ingang van 2017 heeft de wetgever de wetgeving omtrent box 3 en massaal bezwaar aangepast. Door het kerstarrest wordt het box 3 systeem zoals deze gold vanaf 2017 door de Hoge Raad in strijd met artikel 1 EP EVRM en artikel 14 EVRM geacht. Door de wetswijziging van massaal bezwaar hebben een klein aantal belastingplichtigen geprofiteerd van het kerstarrest. Een hoop belastingplichtigen (de niet-bezwaarmakers box 3) voelen zich hierdoor benadeeld. Doordat de staatssecretaris van Financiën de niet-bezwaarmakers box 3 geen toegang tot het rechtsherstel heeft gegeven, is deze groep de massaal bezwaar plus procedures gestart. Door deze opeenstapeling van wetswijzigingen en geen toegang krijgen tot het rechtsherstel is ten aanzien van box 3 de geest uit de fles. Dit betekent dat, indien de nieuwe box 3 wetgeving enigszins twijfel geeft of deze Europeesrechtelijk houdbaar is, vele belastingplichtigen wederom zullen gaan procederen. En aangezien belastingplichtigen met box 3-vermogen zich niet twee keer aan dezelfde steen zullen stoten, zal dit naar inschatting van het RB leiden tot vele (massaal bezwaar) procedures.

3.1 Vermogensaanwasbelasting

De Hoge Raad heeft in haar kerstarrest aangegeven dat de fair balance van een eigendomsinbreuk op twee niveaus aan artikel 1 EP (en artikel 14 EVRM) wordt getoetst: op het individuele niveau van de betrokken belastingplichtige en op stelselniveau (ook wel: regelgevingsniveau). De vermogensaanwasbelasting is een heffing waarbij o.a. niet gerealiseerde vermogensaanwas in box 3 wordt belast. Dit betekent dat de belastingplichtige box 3 belasting moet betalen zonder dat hiervoor liquiditeiten beschikbaar zijn. Dit is ook inherent aan de wijze van belastingheffing op basis van vermogensaanwas. Er wordt belasting geheven over papieren winsten zonder dat dit liquiditeiten genereert. Voor individuele gevallen kan dit leiden tot een schending van artikel 1 EP EVRM en artikel 14 EVRM, namelijk een individuele en buitensporige last. Het kan namelijk niet zo zijn dat een belastingplichtige gedwongen wordt op een wellicht ongunstig moment een deel van het box 3 vermogen te verkopen om de belastingschuld te voldoen. Zoals hiervoor al eerder genoemd, is ten aanzien van box 3 de geest uit de fles en het RB verwacht dat dit tot vele procedures zal leiden. Het RB roept de wetgever op om het niet zover te laten komen.

Daarnaast vraagt het RB zich af of op stelselniveau een vermogensaanwasbelasting naast een vermogenswinstbelasting in box 3 kan bestaan. De toets op stelselniveau ziet namelijk toe op de vraag of het belastingstelsel als zodanig niet in een fair balance is en in de uitvoering leidt tot onevenredige gevolgen. Bij de beoordeling of de belastingheffing van box 3 op stelselniveau de fair balance van artikel 1 EP respecteert, gaat het erom of er sprake is van een redelijke, proportionele verhouding tussen de gehanteerde middelen en het met de heffing beoogde doel. In het voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 heeft een belegger de keus om rechtstreeks in vastgoed te beleggen of indirect in vastgoed te beleggen door middel van fondsen e.d. Echter, de gevolgen voor de jaarlijkse belastingheffing in box 3 zijn niet hetzelfde. De belegger, die rechtstreeks in vastgoed belegt, wordt in box 3 belast volgens de systematiek van de vermogensbelasting en betaalt box 3 belasting op het moment van realisatie van de vermogensaan groei. De belegger, die indirect in vastgoed belegt, wordt in box 3 belast volgens de systematiek van de vermogensaanwasbelasting en betaalt jaarlijks box 3 belasting. Het RB ziet hier een mogelijk risico van discriminatie.

3.2 Eerste woning box 3

De eerste woning box 3 zal in de voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 belast worden op basis van een nader te bepalen nettoforfait percentage van de WOZ-waarde. In dit nettoforfait zijn alle opbrengsten (inclusief vermogensaan groei) en kosten (inclusief financieringskosten) opgenomen. De hoogte van het nettoforfait zal de wetgever bij indiening van het definitieve wetsvoorstel bekend maken. Op basis van het overzicht waarin een drietal budget neutrale varianten wordt opgesomd, zal dit nettoforfait liggen tussen 3,5% en 5%. Het RB is verbaasd dat de wetgever wederom met een forfaitair rendement op basis van een langjarig rendement voor de eerste woning box 3 heeft gekozen. In het kerstarrest heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de langjarige forfaitaire rendementen te ver af van de werkelijkheid zijn komen te staan. In het voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 bevoordeelt de wetgever de bezitter van een eerste woning box 3 zonder financiering ten opzichte van een bezitter van een eerste woning box 3 met een financiering. Het RB acht de kans groot dat de belastingheffing op basis van een netto forfaitair rendement van de eerste woning box 3 de toets van artikel 1 EP en artikel 14 EVRM niet kan doorstaan. Het RB raad de wetgever aan om de eerste woning box 3 net als vastgoed volgens de systematiek van de vermogenswinstbelasting te belasten. Hierbij moet het privégebruik van vastgoed belast worden volgens artikel 3.19 Wet IB 2001.

4 Toepassing art. 3.25 Wet IB 2001 voor bepaling van totaalvoordeel

Voor de bepaling van het resultaat met onroerende zaken en aandelen in familie- of startende ondernemingen (in art. 5.3, lid 2 nieuw) en de bepaling van het resultaat behaald met overige bezittingen en schulden (in art. 5.10, lid 2 nieuw) is bepaald dat art. 3.25 Wet IB 2001 (goedkoopmansgebruik in de IB-winstsfeer) van overeenkomstige toepassing is.

Het RB vraagt zich daarbij af in hoeverre de bepalingen van goedkoopmansgebruik daardoor in box 3 doorwerken. Deelvragen zijn daarbij:

- A. In het kader van het Baksteenarrest (HR 26 augustus 1998, ECLI:NL:HR:1998:AA2555, BNB 1998/409) kan er een voorziening worden gevormd indien wordt voldaan aan de voorwaarden (oorsprongeis, toerekeningseis en zekerheidseis). Zie ook 3.2.4 Voorbeeld voorziening groot onderhoud in besluit Jaarwinst van 25 januari 2023, nr. 2022-11246 (Stct. 2023-4100). Een voorziening is echter niet mogelijk indien op ondernemingsniveau de kosten al gelijkmatig verdeeld zijn over de jaren. Kan een particuliere belegger in box 3 mogelijk tegen deze beperking aanlopen om een voorziening te vormen bij de grote vastgoedportefeuille? En zo ja, vanaf welk aantal panden in box 3?
- B. In hoeverre zijn de ruilarresten van toepassing, waardoor de vermogenswinst bij vervreemding van bijvoorbeeld een onroerende zaak kan worden afgeboekt op de verkrijgingsprijs van een vervangend vermogensbestanddeel, waarbij vanzelfsprekend aan de reguliere voorwaarden van toepassing van de ruilarresten wordt voldaan. Indien het antwoord ontkennend luidt, hoe gaat men een dergelijke uitsluiting van de ruilarresten helder codificeren? Tevens vraagt het RB zich af of het in dat geval redelijk is dat de ruilarresten wel van toepassing zijn in de ROW-sfeer en niet in box 3. De wetgever dient deze keuze in ieder geval helder te motiveren. Het budgettaire belang voor de overheid is aanzienlijk en het komt de rechtszekerheid voor belastingplichtigen ten goede.
- C. Is het besluit Jaarwinst van 25 januari 2023, nr. 2022-11246 (Stct. 2023-4100) in box 3 van toepassing?
- D. Het verschil tussen onderhoud en verbetering is uitgewerkt in de jurisprudentie, maar aangezien onderhoudskosten rechtstreeks aftrekbaar zijn heeft belastingplichtige een prikkel om zoveel mogelijk kosten als onderhoudskosten te presenteren. Hoe gaat de wetgever de burger voorlichten op dit punt en hoe kan de Belastingdienst dit efficiënt controleren?

- E. Dienen huuropbrengsten van vastgoed conform art. 5.10 lid 2 (nieuw) te worden gewaardeerd, rekening houdend met eventuele oninbaarheid? Zijn de jaarwinstregels voor de vorming van een voorziening oninbare debiteuren overeenkomstig van toepassing?

5 Doorschuiffaciliteiten

Bij de bepaling van het totaalinkomen in box 3 zijn geen doorschuiffaciliteiten opgenomen, die in de IB-winstsfeer wel gelden. Denk aan doorschuiven bij:

- overlijden;
- verdeling van een huwelijksgoederengemeenschap.

Dit, terwijl overlijden wel als fictief vervreemdingsmoment wordt aangemerkt in art. 5.9, lid 1. Bij een vererving van bijvoorbeeld onroerende zaken komen geen liquide middelen vrij om de belastingheffing ingevolge art. 5.3 te kunnen betalen. Dat kan leiden tot ernstige liquiditeitsproblemen, terwijl de vermogensbestanddelen waar art. 5.3 op toeziet niet of lastig liquide te maken zijn. Het RB verzoekt om doorschuifbepalingen op te nemen voor gevallen waarbij sprake is van een onbedoelde vervreemding, zoals bij een erfrechtelijke verkrijging of ontbinding van een huwelijksgemeenschap.

6 Kostenaftrek

Het RB beseft enerzijds dat een belastingheffing over het daadwerkelijk gerealiseerd rendement met zich meebrengt dat niet alleen de werkelijk ontvangen opbrengsten maar ook de werkelijk gemaakte kosten in het rendement worden betrokken. Dat is ook als uitgangspunt in het voorstel van de wet bepaald: de werkelijk gemaakte kosten zijn als hoofdregel aftrekbaar. Anderzijds voorziet het RB dat aftrekbaarheid van werkelijke kosten in de praktijk een grotere administratieve lastenplicht met zich meebrengt, evenals discussies met de Belastingdienst over kwalificatie van uitgaven. Dit, ondanks de aftrekbeperkingen die zijn opgenomen in paragraaf 5.2.4.

Bovendien kan het aanleiding voor burgers zijn om alle bonnetjes van diverse bouwmarkten klakkeloos in de map “aftrekbare kosten beleggingspand” te stoppen, ook al betreft het uitgaven voor de eigen woning of de eerste woning in box 3. Vooral als het bonnetjes betreft voor de aankoop van materiaal dat zowel voor de eigen woning is gebruikt als voor het beleggingspand. Het RB weet dat dit fout is, bij opzet zelfs frauduleus. Maar we moeten ons

beseffen dat we in de realiteit van deze wereld leven en niet in Utopia. Noch voor belastingadviseurs, noch voor de Belastingdienst is een generieke aftrek van werkelijke kosten controleerbaar of handhaafbaar.

Het RB geeft in overweging om een drempel (in de vorm van een absoluut bedrag of een percentage van de ontvangen huur) in te bouwen voor kostenaf trek of kostenaf trek forfaitair te bepalen, bijvoorbeeld weer in de vorm van een percentage van de ontvangen huur.

7 Step-up

Voor onroerende zaken en aandelen in startende en familieondernemingen geldt vanaf 1 januari 2027 het systeem van vermogenswinstbelasting. Dat impliceert dat er een step-upregeling dient te komen, vergelijkbaar met de invoering van de tbs-regeling in 2001, waarin de waarde in het economische op 1 januari 2027 wordt bepaald. Dit, zodat de waardeaan groei vanaf die datum als resultaat kan worden aangemerkt.

Het RB pleit voor een praktische, uitvoerbare regeling, bijvoorbeeld als waardering voor onroerende zaken de WOZ-waarde plus 20% met een tegenbewijsregeling als de waarde in het economische verkeer hoger is.

8 Vastlegging verkrijgingsprijs

Voor een aantal bezittingen in box 3 geldt de vermogenswinstbelasting in plaats van de vermogensaanwasbelasting, zoals voor onroerende zaken. Dat houdt in dat pas op het moment van realisatie het verschil tussen de overdrachtprijs en de verkrijgingsprijs, gecorrigeerd met stortingen en onttrekkingen, wordt belast.

Het RB pleit ervoor een regeling te creëren waarbij de verkrijgingsprijs van de betreffende vermogensbestanddelen, al dan niet op verzoek, door de inspecteur bij voor bezwaar vatbare beschikking wordt vastgelegd.

De noodzaak van een dergelijke regeling is groot omdat er lange tijd tussen overdracht en verkrijging kan zitten. Bovendien betreft het particulieren, die niet of nauwelijks enige administratieplicht gewend zijn.

9 Werknemersparticipaties

Het RB vraagt te bevestigen dat een werknemersparticipatie (niet zijnde een lucratief belang of een aanmerkelijk belang) ook kan kwalificeren als een aandeel in een familieonderneming ex art. 5.4.

10 Andere illiquide middelen dan onroerende zaken e.d.

Voor onroerende zaken en aandelen in familie- en startersondernemingen geldt belastingheffing over vermogenswinsten in plaats van vermogensaanwas. Het RB acht het wenselijk om te benadrukken dat er ook andere vermogensbestanddelen zijn die illiquide zijn, waardoor door een tussentijdse stijging van de waarde ervan, leidend tot belastingheffing, liquiditeitsproblemen kunnen ontstaan. Dat speelt vooral bij intellectueel eigendom, maar kan ook bij andere roerende zaken of vermogensrechten aan de orde zijn.

Het RB verzoekt de wetgever in overweging te nemen een optie te creëren voor vermogenswinstbelasting voor die roerende zaken en vermogensrechten, eventueel na het afgeven van een beschikking daartoe door de inspecteur, om een systeem van vermogenswinstbelasting toe te passen.

11 Eerste woning box 3

11.1 Resultaat eerste woning box 3

In art. 5.6 wordt bepaald dat in geval van een eerste woning box 3 het resultaat wordt bepaald op een percentage van de WOZ-waarde aan het begin van het kalenderjaar.

Het RB betwijfelt of het dogmatisch correct is om bij een woning in box 3 die belastingplichtige hoofdzakelijk in eigen gebruik heeft, veelal als vakantiehuis, een inkomen in aanmerking te nemen. Het karakter is namelijk veeleer consumptie in plaats van belegging. Elke dag dat een belastingplichtige in die vakantiewoning verblijft, maakt hij geen gebruik van zijn eigen woning of huurwoning. Het levert geen meerwoongenot op. Het RB verwijst hierbij ook naar de uitspraak van het Gerechtshof Den Bosch van 22 maart 2023 (ECLI:NL:GHSHE:2023:945) en de uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden van 4 juli 2023 (ECLI:NL:GHARL:2023:5574), wetende dat tegen deze uitspraken cassatie is aangetekend. En indien er al sprake is van een beleggingsobject, dient dit tot uitdrukking te

worden gebracht in een vermogenswinstbelasting. En niet in belasting over een regulier jaarlijks voordeel.

11.2 Begrip eerste woning box 3

In art. 5.7 wordt de term eerste woning box 3 gedefinieerd: “een onroerende zaak die, aan de belastingplichtige, zijn partner of personen die behoren tot hun huishouden hoofdzakelijk ter beschikking staat als woning voor eigen gebruik op grond van (...)”.

Op de eerste plaats vraagt het RB zich af hoe hier het criterium ‘hoofdzakelijk’, fiscaal jargon voor 70% of meer, wordt uitgelegd. Houdt dit in dat de resterende 30% ook door derden mag worden gebruikt, bijvoorbeeld mag worden verhuurd? En vallen dan ook de huuropbrengsten onder het nettoforfait van art. 5.6 (lees: in de praktijk onbelast)? En wordt bij het bepalen van die 70%-30% gekeken naar het woonoppervlak, zodat een deel mag worden verhuurd, of naar het tijdsbeslag, zodat 30% van de dagen in een jaar mag worden verhuurd?

Op de tweede plaats vraagt het RB zich af hoe de exacte definitie van het begrip ‘woning’ luidt. Ziet de wetgever daar een parallel met het begrip ‘woning’ zoals bedoeld in art. 14, lid 2 WBR 1970?

11.3 Schulden in verband eerste woning box 3

Het RB maakt zich grote zorgen over de uitzonderingspositie van schulden aangegaan in verband met een eerste woning box 3 in art. 5.11. Doel en strekking van het uitsluiten van rentelasten e.d. van een schuld in verband met de verwerving van een eerste woning box 3 is helder. Het ‘nettovoordeel’ van enerzijds het genot van de woning en anderzijds de kosten die verband houden met die woning zit verdisconteerd in één ‘nettoforfait’.

De etikettering van een schuld als een ‘eerste woning box 3 schuld’ leidt tot grote uitvoeringsproblemen, waarbij bij het RB een associatie ontstaat met eigenwoningschulden in box 1. Vragen die daarbij ontstaan, zijn onder andere de volgende:

1. Wat als één schuld wordt aangegaan voor de verkrijging van meerdere onroerende zaken, waarbij één van die zaken kwalificeert als eerste woning box 3: hoe vindt dan de toerekening plaats?;
2. Wat als op die ene schuld wordt afgelost: welk deel wordt dan aan de eerste woning box 3 schuld toegerekend?;

3. Wat als er sprake is van een eerste woning box 3 schuld die in een huwelijksgoederengemeenschap zit of in een vermogensrechtelijke gemeenschap ingevolge art. 3:166 BW en die gemeenschap wordt verdeeld?;
4. Leidt het aflossen van een eerste woning box 3 schuld, gevolgd door het onmiddellijk daarna weer aangaan van een nieuwe schuld, ook tot etikettering van die nieuwe schuld tot eerste woning box 3 schuld, vergelijkbaar met de regeling voor bestaande eigenwoningsschulden ex art. 10bis.1, lid 3 Wet IB 2001?

Het heeft de voorkeur van het RB om geen (netto)forfait te hanteren.

12 Vruchtgebruik / blooteigendom

Is het juist dat de verkoop en aankoop van een vruchtgebruik door een particulier leidt tot een positieve resp. negatieve inkomst ter grootte van de waarde van dat vruchtgebruik?

Zie voorbeeld MvT blz. 15:

X koopt aandeel voor € 100.000 en vestigt vruchtgebruik t.b.v. Y tegen koopsom van € 10.000.

Aandeel keert € 2.000 per jaar dividend uit.

Koers stijgt in jaar 1 naar € 105.000 en in jaar 2 naar € 108.000.

Dat zou leiden bij verkoop tot een positieve inkomst voor X van € 10.000 en negatieve inkomst voor Y van zelfde bedrag.

Verder geeft blooteigenaar X waardeontwikkeling van aandeel aan als inkomst (resp. in jaar 1 en 2 € 5.000 en € 3.000 en vruchtgebruiker Y de dividendinkomsten van € 2.000 per jaar.

Opmerking:

Verkoop of aankoop van vruchtgebruik is een vermogensmutatie, geen resultaat uit dat vermogen. Dogmatisch is het niet correct om te stellen dat de verkoopopbrengst van een vruchtgebruik een inkomst vormt. Dan transigeer je vermogen in inkomen. Ook al is de opbrengst van het vruchtgebruik de contante (actuariële) waarde van de toekomstige inkomstenstroom.

Dit kan leiden tot oneigenlijk gebruik: kort voor overlijden of emigratie vruchtgebruik van obligaties kopen, om zo groot negatief inkomen te creëren waarmee je andere positieve inkomen van dat jaar en voorafgaand jaar via verliesverrekening kunt compenseren. Dat zou

betekenen dat je in het jaar van en voorafgaand jaar aan overlijden of emigratie feitelijk geen box 3-heffing verschuldigd wordt.

Voorstel voor alternatieve regeling:

Verkoop of aankoop van vruchtgebruik zelf leidt niet tot een inkomstenstroom, noch inkomst bij de verkoper, noch negatieve inkomst bij de koper. Het totaalinkomen bij de blooteigenaar wordt gevormd door de eindwaarde van de aandelen na afloop van het vruchtgebruik verminderd met de aankoopprijs van aandelen verminderd met de verkoopprijs van vruchtgebruik.

Het totaalinkomen bij de vruchtgebruiker wordt gevormd door het totaalbedrag van de ontvangen dividenden verminderd met aankoopprijs van het vruchtgebruik.

Dat dit bij roerende zaken en vermogensrechten vanwege de vermogensaanwasbelasting (waarbij jaarlijks de waardeontwikkeling wordt belast) lastig is, en derhalve moeilijk uitvoerbaar, is helder. Het vruchtgebruik kan al dan niet tijdelijk zijn en al dan niet afhankelijk van één of meerdere levens. In de winstsfeer zou op grond van goedkoopmansgebruik ex art. 3.25 Wet IB 2001 niet anders worden gehandeld. Om de regeling van blooteigendom en vruchtgebruik meer uitvoerbaar te maken, kan worden gewerkt met staffels, die een fictieve verdeling van het volle eigendom over de waarde van het bloot eigendom en vruchtgebruik bepaalt.

Bij onroerende zaken levert dit in de praktijk voor de blooteigenaar geen problemen op, omdat dan niet van jaar tot jaar de vermogensaanwas hoeft te worden bepaald, alleen de vermogenswinst bij realisatie. Alleen levert dit bij de vruchtgebruiker een probleem op: die wordt bij de beëindiging van het vruchtgebruik geconfronteerd met een enorm vermogensverlies ter grootte van de verkrijgingsprijs van het vruchtgebruik. De eindwaarde daarvan is immers nihil. Terwijl hij wel elk jaar heeft moeten afrekenen over de ontvangen huurpenningen.

13 Verzekeringsproducten

Het RB vraagt te bevestigen dat door het vervallen van het overgangsrecht voor kapitaalverzekeringen van vóór 2001 op 31 december 2026 geen belastingheffing over de

rentecomponent in de waarde van de polissen plaatsvindt, vooral voor de polissen die vallen onder de uitkeringsvrijstelling voor het rentebestanddeel in uitkeringen op kapitaalverzekeringen in box 1.

14 Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden krijgen vanaf 2027 te maken met vermogensaanwasbelasting. Dat houdt bij vorderingen en schulden met een vaste rente in dat een stijging of daling van de marktrente ten opzichte van de contractuele rente leidt tot een andere waardering van de vordering of schuld dan de nominale waarde.

Voor vorderingen en schulden tussen natuurlijke personen is in art. 5.36 uitdrukkelijk bepaald dat voor de waardering mag worden uitgegaan van de nominale waarde.

Het RB vraagt te bevestigen dat een stijging van de marktrente, die in beginsel leidt tot een daling van de waarde van een schuld, niet met zich meebrengt dat winstneming plaatsvindt. Dit, handelend als voorzichtig koopman op grond van goedkoopmansgebruik ex art. 3.25 Wet IB 2001.

Daarnaast vraagt het RB te bevestigen dat een daling van de marktrente, die in beginsel leidt tot een stijging van de vordering en schuld, geen aftrekbare opwaardering van de schuld oplevert. Dit, op grond van het realiteitsbeginsel van goedkoopmansgebruik ex art. 3.25 Wet IB 2001.

Tot slot vraagt het RB te bevestigen dat de betaalde rente van alle schulden in box 3 (met uitzondering van de schulden die zijn aangegaan voor de eerste woning sparen en beleggen), dus ook de betaalde rente van consumptieve schulden, aftrekbaar zijn in box 3.

15 Waardering effecten

Bij het bepalen van het resultaat uit bezittingen en schulden in het kader van de vermogensaanwas dient jaarlijks de waarde in het economische verkeer van effecten te worden bepaald. Op grond van art. 5.37 wordt de slotnotering van die effecten in de prijscourant hierbij als waarde gehanteerd.

Het RB veronderstelt dat de wetgever met de ketenpartners afspreekt dat waarden, zoals die staan vermeld op de opgave van banken die aan particuliere beleggers wordt verstrekt, overeenstemmen met de waarden zoals vermeld in de prijscourant.

16 Vrijstelling voordelen uit eigen gebruik

Het RB begrijpt niet goed wat bedoeld wordt met de bepaling in art. 5.12. Houdt dit in dat als het andere vermogensbestanddelen betreft dan onroerende zaken en aandelen in familie- en startersondernemingen, bij een gedeeltelijk privégebruik van die vermogensbestanddelen geen onttrekking wegens privégebruik in aanmerking wordt genomen?

17 Einde binnenlandse belastingplicht

Bijvoorbeeld emigratie: Dit betekent afrekenen over de vermogensbestanddelen box 3 (lees vastgoed e.d.), ook buitenlandse vastgoed. Betekent dit ook dat Nederland dan ter voorkoming van dubbele belasting geeft, ondanks dat het vastgoed in het buitenland niet verkocht wordt?

18 Terminologie waarden

Het RB ervaart het als verwarrend dat in een aantal wetteksten als waarde voor woningen wordt gebruikt 'waarde in het economische verkeer', terwijl later in art. 5.35 de waarde in het economische verkeer wordt gedefinieerd als WOZ-waarde. Vanuit een leesbaarheid van de wet verdient het de voorkeur om de term WOZ-waarde te hanteren waar die aan de orde is.

Een voorbeeld is art. 5.6, waarin is opgenomen dat het resultaat bij een eerste woning sparen en beleggen een bepaald percentage over de waarde in het economische verkeer is. Terwijl dit later simpelweg de WOZ-waarde blijkt te zijn.

19 Invullen van bedragen en tarieven box 3

19.1 Tarief box 3

Het RB meent te constateren dat de wetgever nadenkt over een verhoging van het box 3-tarief van 35% naar 37%. Zie bijvoorbeeld de tabel op blz. 29 van de MvT met een beschrijving van drie budgettair neutrale varianten.

Het RB acht een tarief van 37% voor inkomsten uit sparen en beleggen excessief hoog, wat kan leiden tot een kapitaalvlucht. Daarnaast staat een tarief van 37% niet in verhouding tot

het box 1 tarief, in aanmerking nemende dat voor arbeidsinkomsten veelal een arbeidskorting van ongeveer 6,5% geldt, waardoor het effectieve tarief voor arbeidsinkomsten in box 1 30,5% is. Dat maakt belastingheffing over inkomsten uit vermogen in verhouding tot belastingheffing over inkomsten uit arbeid excessief hoog. Dit verschil geeft aanleiding tot boxarbitrage.

19.2 Heffingvrij inkomen box 3

Ofschoon in het voorstel het heffingvrij inkomen in art. 5.16 nog als € PM is aangegeven, leest het RB in bovengenoemde tabel met de drie budgettair neutrale varianten een bedrag van € 1.000 als heffingvrij inkomen.

Het huidige heffingvrij vermogen in box 3 bedraagt € 57.000. Door dit heffingvrij vermogen worden veel burgers ontzien van box 3-heffing.

Het RB verzoekt de wetgever te onderzoeken bij welk heffingvrij inkomen een vergelijkbaar aantal burgers wordt ontzien van box 3-heffing. Bij het RB bestaat de beleving dat bij een heffingvrij inkomen van € 1.000 aanzienlijk meer burgers met box 3-heffing worden geconfronteerd ten opzichte van een heffingvrij vermogen van € 57.000. Immers, een heffingvrij inkomen van € 1.000 ten opzichte van een heffingvrij vermogen van € 57.000 correspondeert met een rendement van 1,75%. Dit, terwijl de spaarrente nu al hoger is.

Den Haag, 20 oktober 2023

Bureau Vaktechniek